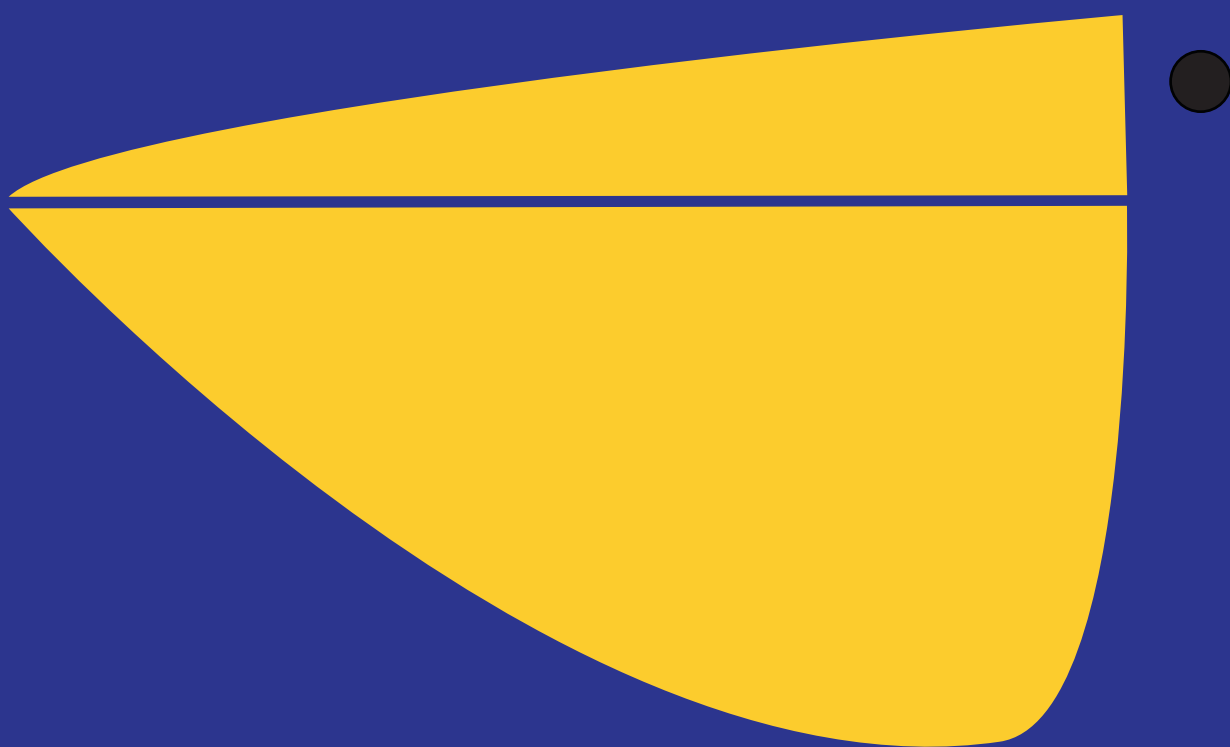

СКОМРАХИ SKOMRAHI

05-10. 11.
2012

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Ss. Cyril and Methodius University in Skopje

Факултет за драмски уметности – Скопје
Faculty of Dramatic Arts – Skopje

Билтен 1
Bulletin 1

ОТВОРАЊЕ OPENING

Делтор: Зоја Бузалковска
Written by: Zoja Buzalkovska

Почитувани гости,
Почитувани студенти и професори

Дозволете ни да започнеме со едно прашање. Што се учи на Факултетот за драмски уметности? Па, се учат многу работи, ќе се согласите, но самото име кажува - на овој факултет пред сè се учи како да се создаде драма. Како да се роди добар заплет, како да се создаде конфликт. А најмногу од сè се учи, како на најдобар можен начин да се раскаже приказна. Па така, што би биле ние, ако вечерва не ви ја раскажеме добро приказната за нашите „СКОМРАХИ“. Илјадапати раскажувана и прераскажувана, како секој добар филм или претстава, секогаш одново интересна, возбудлива и погодна за гледање и прегледување.

Сè започнува во 1988 година, година во која во Скопје ништо не е исто како денес. Друго време, друг систем, друга држава, друго лице на градот. Време во кое говорите почнуваа со Почитувани, но не продолжуваа со Господа туку со Другари. Но, ФДУ и тогаш беше на истото место на кое се наоѓа денес, неколку скромни бараки, во кои се раѓаат новите имиња на театарот и филмот. На ова скоро незабележително место, во таа 1988 година, група студенти започнаа со реализација на една наизглед наивна, но многу симпатична идеја. Да направат средби на Академиите за драмски уметности во тогашната држава, со покана на студенти-колеги и нивните професори од неколку главни градови на Републиките и Покраините кои ја сочинуваа СФРЈ (Југославија). И-ги измислија „СКОМРАХИ“. Оригинално име, а освен тоа, многу заедничко за сите тогашни учесници.

Во првиот билтен на Фестивалот, покрај описите и фактографските податоци за Скомрахите, тие патувачки актери, комедијанти, танчари, кои веќе секаде можеме да ги најдеме и прочитае, стои и следново: „Скомрахите се пагански одговор на Славјаните против христијанската религија - верни на актерското битие, тие се субверзивни во однос на сè. Според црковните записи, говорот им бил остар и, што е најзначајно, народен и биле изопштувани од црквата...

И од овие сиромашни податоци за Скомрахите, јасно е дека со доаѓањето на Османлиите и сè друго што следува во новите историски услови е прекината една силна цивилизациска вертикала на овие простори.

Respected guests,
Respected students and professors

Let us begin with a question. What are we teaching at the Faculty of Dramatic Arts? Well a lot of things are taught, you would agree, but the name itself tells us that the primary thing here is how to create drama. How to write a good plot, how to make a conflict. And most of all, it is taught how to tell a story in the best possible way. Well, what would we be, if tonight we don't finely retell the story of our "Skomrahi"? A thousand times told and retold, as every good film or a play, always and again interesting, exciting and appropriate for viewing and reviewing.

It all started in year 1988, a year in which Skopje was nothing the same as today. A different time, a different system, a different state, a different face of the city. A time in which the speeches started with Respected, but didn't continue with Gentlemen but with Comrades. Although, FDA was at the same place then, as it is today, a couple of modest barracks, in which the new figures of theatre and movies were born. In this almost unnoticeable place, in the year of 1988, a group of students began with the realization of a seemingly naïve, but very likeable idea. To make meetings of the Academies of Dramatic Arts from the Republics and Provinces which had constituted Yugoslavia, by inviting the students - colleagues and their professors from several capital cities. So - they have invented "Skomrahi". An original name, and on top of that, very much common for all participants in that time. In the first newsletter of the Festival, besides the descriptions and the factual data for the "Skomrahi", those travelling actors, comedians, dancers who we can find and read about everywhere now, the next is also written: "The "Skomrahi" are a pagan response of the Slavs against the Christian Religion - faithful to acting they are subversive in relation to everything. According to the Church records, their speech was sharp, and, of most importance - popular, and they were exorcised by the church...

It is clear, though, even from these meager data about the "Skomrahi", that when the Ottomans came, with everything else that followed in those new historic events, one strong civilization development on this territory was interrupted.

Which recollection today could reconstruct the values of these great wanderers and creators? None, besides

Кое секавање би можело денес да ги обнови вредностите на овие големи талкачи и творци? Ни едно друго освен она што актерот како крвно наследство во себе го носи - само тоа може да нè пренесе од маргините на европскиот театар и да нè воведе во неговото средиште.“

Јасна е визијата на овие млади студенти по Актерска игра, Режија и Драматургија, за себе и за својата идна професија, со изборот на токму ваквото име за својот студентски фестивал.

И така, поставени на здрави основи, со скромна програма, но со одличен концепт, започнаа првите „СКОМРАХИ“. Програмата е тогаш поткрепена и со рок и џез концерти и изложби, со гости од бивша Југославија и од Факултетот за ликовни уметности и Факултетот за музичка уметност од Скопје. Поради скромниот буџет, студентите беа сместени во домовите на своите колеги. Она што ги карактеризираше тогашните „СКОМРАХИ“, беше жедта за дружење и размена на знаења и искуства. За паметење се испитните претстави и етиди на раните Скомрахи, но и забавите кои служеа за долги разговори во ноќта. Долгите денови се завршуваа рано во утрата, со гитари, љубов и пијалак, во старото бифе на Факултетот.

Тектонски драматичните општествено-политички промени и процеси кои го зафатија Балканот по само три години од неговото прво издание, го променија концептот на студентските средби. Секој би помислил - на лошо, но „СКОМРАХИ“ се позитивниот исклучок, happy-end-от на приказната, мегданот за помирување и континуитет во дружењето и размената на искуства. Па така, тие не само што ги совладаа предизвиците на турбулентното време, туку прераснаа во големи меѓународни студентски средби, кои во своите редови ги примија Факултетите и Академиите од Белград, Нови Сад, Љубљана, Сараево, Загреб, Цетинје, Ташкент, Приштина, Софија, Тирана, Лоѓ, Киев, Глазгов, Братислава, Амстердам, Варшава, Вроцлав, Прага, Солун, Истанбул, Букурешт, Тргу Муреш, Благоевград, Виена и Грац. Со обемна драмска, но и филмска програма, со

the one which the actor as a blood inheritance carries within - only that can transfer us to the margins of the European Theatre and introduce us into its center.“

These young students of acting, directing and dramaturgy had clear vision about themselves and their future profession when they chose this exact name for their Student Festival.

And so, placed on a solid base, with a modest program, but with an excellent concept, the first “Skomrahi” began. The program was then supported by rock and jazz concerts and exhibits, with guests from all over the former Yugoslavia, and with the Faculty of Fine Arts and the Faculty of Music in Skopje. Because of the modest budget, the students were accommodated in the homes of their colleagues. What was distinctive of “Skomrahi” then was the thirst for socializing and exchange of knowledge and experience. The exam plays and etudes of the early “Skomrahi” are for remembering, and also the parties, which were followed by infinite conversations into the night. The long days ended early in the mornings, with guitars, love and drinks in the old buffet of the Faculty.

The tectonic, dramatic socio-political changes and processes which affected the Balkan after only three years of their first issue, changed the concept of the students' meetings. One would think - in bad manner, but “Skomrahi” are the positive exception, the “happy ending” of the story, the place for settling and continuity in socializing and exchanging experiences. So, they have not just overcome the challenges of the turbulent time, but grew into big international student meetings, which in their lines admitted the Faculties and Academies from Belgrade, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Zagreb, Cetinje, Tashkent, Prishtina, Sofia, Tirana, Lodz, Kiev, Glasgow, Bratislava, Amsterdam, Warsaw, Wroclaw, Prague, Thessaloniki, Istanbul, Bucharest, T'rgu Mures, Blagoevgrad, Vienna, Graz. With extensive theater, as well as film program, with a bunch of seminars, lectures, workshops, but also a lot of fun, love and heartbreaking separations, this Festival

многу семинари, предавања, работилници, но и многу забава, љубов и трогателни разделби, овој фестивал стана посакувана дестинација за сите Факултети за драмски и филмски уметности, место на кое секој учесник сака да доведе што порепрезентативна едукативна програма, да се претстави со што посолидна работилница, да подготви што попровокативно предавање. И, што е најважно, „СКОМРАХИ“ станаа меѓународни студентски средби на кои, секој кој еднаш бил, посакува повторно да се врати.

На ваквата репрезентативна слика за „СКОМРАХИ“, Факултетот за драмски уметности работеше макотрпно, посветено, секојдневно подобрувајќи ги сите аспекти потребни за добар фестивал, од година во година проширувајќи ги границите на своите можности, подигнувајќи го суверено фестивалот на сè повисоко и повисоко ниво. Но, во последниве години, кризата во општеството се одразува и на „СКОМРАХИ“. Стравуваме дека без поголема финансиска поддршка, ќе загубиме еден навистина голем настан, заштитна марка на едукативниот систем на Република Македонија и одличен промотор на македонската уметност и култура, како и врзно ткиво со сите потенцијални соработници во идните напори за интеграција во балкански, европски и светски рамки.

Но, еве нè, ние сме и оваа година тука, и, едно мора да се каже: во сите свои фази „СКОМРАХИ“ ја задржа својата основна цел - да биде центар за размена на искуства, знаења, методи, пристапи, системи на театарската и филмската уметност, точка на вкрстување на различните методологии на изучување на драмските уметности, место на проверка на сопствените дострели и предизвик за исчекорување понапред во изнаоѓањето нови едукациски модели.

Во прилог на кажаното, оваа година, меѓународните студентски средби СКОМРАХИ внесуваат новина во својот концепт. Во соработка со Шведската амбасада, оваа година го ставивме фокусот на еден драмски автор, бележејќи ја со тоа стогодишнината од неговата смрт. Па така, во театарскиот дел, учесниците на

became a desired destination for all the Faculties of Dramatic Arts. A place where every participant wants to bring the most representative educational program as possible, to give the greatest workshop, to present as provocative lecture... And the most important thing - „Skomrahi“ became international student meeting, on which everyone who has once been to, wishes to return.

Each and every day since, the Faculty of Dramatic Arts worked hard and with dedication to shape this representative picture of „Skomrahi“, improving all aspects needed for a good Festival, yearly expanding the limits of its abilities, gradually raising the Festival to a higher level. But lately, in the last couple of years, the crisis in the society reflects itself in „Skomrahi“. We fear that without more generous financial support, we will lose one really distinguished event, a trade mark of the educational system in Macedonia and an exceptional promoter of the Macedonian art and culture - a binding tissue with all the potential cooperators in the future efforts of Balkan, Europe and World integration. Nevertheless, here we are again this year. One thing must be stressed: in all of its phases, „Skomrahi“ has kept its primary goal - being the center of exchange for experiences, knowledge, methods, approaches, systems of Film and Theater Arts, a junction for different methodologies of teaching dramatic arts, a place for examining one's own reaches and a challenge to step forward in discovering new educational models.

This year, in addition to the said above, the international student meetings „Skomrahi“ introduce a novelty to their concept. In collaboration with the Swedish Embassy, the focus is on one playwright, marking in this way the 100th Anniversary of his death. This means that in the theater part, the participants of this year's „Skomrahi“ will perform plays by August Strindberg. At the center of attention will be so far in Macedonia not translated, nor staged play by Strindberg - „The Pelican“, which will be performed in four languages - Swedish, Macedonian, Albanian and Turkish. The guests from Zagreb, however, will perform the Strindberg's so renowned

овогодинешните Скомрахи ќе изведуваат дела од Август Стриндберг. Во центарот на вниманието ќе биде досега кај нас непреведената и непоставена камерна драма од Стриндберг „Пеликанот“, која ќе се изведе на четири јазика - шведски, македонски, албански и турски. Гостите од Загреб, пак, ќе ја одиграат Стриндберговата толку позната „Госпоѓица Јулија“, голем предизвик и тест за студентите од секоја генерација на Факултетите за драмски уметности ширум светот. Оваа година, „СКОМРАХИ“ прима и нов член во своето големо семејство од пријатели, а тоа е Академијата од Стокхолм. Нашите стари пријатели театарции од Тирана и Приштина, како и филмациите од Белград, Загреб, Сараево и Софија се преостанатите учесници на овогодинешното издание на „СКОМРАХИ“.

И на крајот, да се вратиме на самиот почеток и, во овие времиња-невремиња, да ве поздравиме со една мисла на К.П. Мисирков запишана на страниците на првите билтени на „СКОМРАХИ“ во 1988 година под наслов ЗА ТЕАТАРЦКИТЕ РАБОТИ, оригинално објавена во делото ЗА МАКЕДОНЦКИТЕ РАБОТИ, каде ќе порача (на изворен македонски јазик):

„Културното работење јесте по мачно од револуционото, зашто првото јесте умствено, а второто јесте повеќе физическо. Револуционата дејателност јесте времена и разрушајуща, а не вечна и созидајуща.“

Со оваа мисла ги прогласуваме „СКОМРАХИ 2012“ за отворени!!! Имајте полезни, напорни, забавни, креативни, предизвикувачки, провокативни и продлабочувачки денови на нашиот фестивал!!!

“Miss Julia”, a big challenge and a test for the students from all generations at the Faculties of Dramatic Arts around the World. This year “Skomrahi” accepts a new member to its great family of friends - the Stockholm Academy of Dramatic arts. The rest of the participants at this “Skomrahi” are our old friends, acting students from Tirana and Prishtina, as well as the filmmakers from Belgrade, Zagreb, Sarajevo and Sofia. At the very end, let us return to the beginning and greet you in these unfavorable times with a thought by K.P.Misirkov, written on the pages of the first newsletter of “Skomrahi” in 1988 as “On the Theatre Matters”, originally stated in his book “On the Macedonian Matters” (in authentic Macedonian language):

“The cultural work is more difficult than the revolutionary, because the first one is intellectual, while the second is more physical. The revolutionary activity is temporal and demolishing, and not eternal and constructive.”

With this thought, we declare “Skomrahi 2012” opened!!! Have useful, painstaking, fun, creative, challenging, provocative and deepening days at our Festival!

ИНТЕРВЈУ INTERVIEW

Со проф. Лазар Секуловски, Декан на ФДУ, Скопје
With prof. Lazar Sekulovski, Dean of FDA, Skopje

Автор: Катерина Момева
Written by: Katerina Momeva

Драги колежи, студенти,

Во име на Факултетот за драмски уметности во Скопје, сакам да ви укажам срдечно добредојде на 21-иот интернационален студентски средби СКОМРАХИ 2012. Ви посакувам успешни пресџаи и филмски проекции, интересни работилници, одличен провод, нови познанства, пријателства, љубов и секогаш со радост да се сеќавате на овие средби.

Се надевам дека искуството кое ќе го стекнете на овие студентски средби, ќе ве охрабри да работите вредно во наредните години и повторно да учествувате, со желба да научите нешто ново, но и на другите да им го пренесете вашето знаење.

Искрено им се благодарам на сите вработени и студенти на ФДУ од Скопје кои вложија многу труд и енергија во организација на студентските средби СКОМРАХИ 2012.

Сијурен сум дека ќе се исполнат сите Ваши очекувања и ќе овозможиме сите ваши пресџаи и филмови да го претстават Вашиот факултет на вистински начин.

Добредојдовте во Скопје,
Срдечно

Вон. проф. м-р Лазар Секуловски, декан
Факултет за драмски уметности во Скопје

1. Почитуван декане, од какво значење е Фестивалот Скомрахи за Факултетот за драмски уметности, а воедно и за нашата култура?

- Факултетот за драмски уметности во Скопје визионерски, а по иницијатива на студентите, уште во 1988 година ја имплицираше потребата од образовна глобализација. Таа година ФДУ во Скопје започна со организација на студентските средби Скомрахи и храбро ги прифати промените. Се впушти во развивање на своите потенцијали и конкуритивност и истите ги пласира како конкуритивни квалитети. Во бараките на улица „Ругер Бошковиќ“ б.б. како и во театрите и филмските сали во Скопје, студентите и професорите разменуваа искуства и знаења со намера да го подобрат квалитетот на едукативните програми, да ги проучат новите пристапи, да ги афирмираат младите автори и изведувачи и да соработуваат на проекти. Видовме дека само на тој начин се станува дел од глобалната сцена на која сè се менува, вреднува и напредува. Свесни за своите квалитети, капацитети и можности, макотрпно работевме

Dear colleagues, students,

On behalf of the Faculty of Dramatic Arts in Skopje, I want to extend my warm welcome to the 21st international student's meeting Skomrahi 2012.

I wish you successful plays and film screenings, interesting workshops, enjoyment, new acquaintances, friendships, love and always remember these meetings with joy.

I hope that the experience that you will gain in these student meetings will encourage you to work hard in the upcoming years and to participate again, with a desire to learn something new, and to pass on your knowledge.

I Sincerely thank the staff and all students of the FDA from Skopje who invested a lot of effort and energy in the organization of the student meetings Skomrahi 2012. I'm sure that all your expectations will be fulfilled and we will try to present all of your shows and movies in the best possible way.

Welcome to Skopje

Cordially

Vaughan. prof. Mr. Lazar Sekulovski Dean
Faculty of Dramatic Arts in Skopje

1. First Dean, of what importance is the Festival Skomrahi to the Faculty of Dramatic Arts, and also for our culture?

-The Faculty of Dramatic Arts in Skopje is visionary, and the initiative of the students in 1988 implied the need for educational globalization. That year the FDA in Skopje started the organization of student meetings Skomrahi and courageously accepted the changes. They began developing their potentials and competitiveness and are marketed as competitive qualities. In the barracks of street "Rugjer Boskovic" as well as in theaters and movie theaters in Skopje, students and teachers share experiences and knowledge in order to improve the quality of educational programs, to study new approaches to promote young authors and artists and to collaborate on projects. We saw that the only way it becomes part of the global scene that everything changed, valued and thrived. Aware of our qualities, capacities and opportunities, we painstakingly worked our true conception, with no wish to be immodest, arrogant, pathetic and disgusting obsessed with the thought that we are the best. Skomrahi were our reflection in the mirror, where we looked up where we have reached and where we should continue.

Such institutional connecting faculty with related regional

квалитети, капацитети и можности, макотрпно работење на вистинската претстава за себе, без желба да бидеме нескромни, арогантни, патетични и дегутантно опседнати со тоа дека сме најдобри. Скомрахи беа нашиот одраз во огледалото, каде гледавме до каде сме стигнале и каде треба да продолжиме.

Ваквото институционално поврзување на Факултетот со сродните регионални и европски институции во сите форми е единствен гарант за правилната насока во градењето на модерна и европски респектибилна институција. Само така можеме да обезбедиме проток на нови идеи, сознанија но, исто така, и имплементирање на позитивни искуства од успешните академски средини во други држави.

2. Што е ново во програмата на овогодинашниот фестивал?

- Факултет за драмски уметности од Скопје во соработка со шведската амбасада, одлучи да воведат една новина и за првпат тематски ги фокусираше Интернационалните студентски средби СКОМРАХИ. По повод 100 годишнината од смртта на Август Стринберг, на годишните студентски средби СКОМРАХИ во центарот на вниманието ќе биде неговата камерна драма „Пеликанот“, која ќе се изведе на четири јазика: македонски, шведски, албански и турски. Гостите од Загреб ќе ја одиграат познатата „Госпоѓица Јулија“, а ќе има и работилници посветени на Стринберг. Во филмска програма ќе бидат претставени студентските филмови од Белград, Софија, Сараево и Скопје.

3. Колку е лесно или тешко да се организира ваква програма?

- За жал, сè потешко успеваме да обезбедиме финансиски средства за ваква манифестација, но за среќа, сè уште постојат такви што ја разбираат потребата од овие средби кои со својот стручен, компетентен и реномиран потенцијал го продолжуваат драгоцениот придонес во создавање и усовршување на компетентни кадри, кои македонската уметничка и медиумска стварност ја прават рамноправна со елитните светски кругови во областа на сценскоизведувачките и аудиовизуелните уметности, на планот на интегрирање во глобалниот простор на уметностите и културата. Оваа година, благодарение на Министерството за култура на Р.Македонија, Град Скопје и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ќе го имаме 21-то издание на оваа автентична и традиционална манифестација. Од непроценливо значење е проактивната улога и допринос на сите вработени и студенти на ФДУ, за што лично им се заблагодарувам.

4. Какви се плановите на факултетот за иднината на фестивалот?

- Факултет за драмски уметности од Скопје има намера да ја продолжи 24 годишната традиција на организирање на интернационалните студентски средби СКОМРАХИ, затоа што тие се нашето живеење, доживување; тоа е многукратност, индивидуализираност, конкретизираност на факултетското постоење. Скомрахи е конкретна стварност, која ... се живее и доживува и преживува.

and European institutions in all forms is the only guarantee for the correct direction in building a modern and European respectable institution. Just so we can provide a flow of new ideas, insights but also, and implementing positive experiences from successful academic environments in other countries.

2. What's new in this year's festival program?

- Faculty of Dramatic Arts in Skopje in cooperation with the Swedish Embassy has decided to introduce a novelty and thematically focused first International Student meetings Skomrahi. Marking the 100th anniversary of the death of August Strindberg, this year's student meetings Skomrahi the spotlight will be his chamber drama "Pelican" which will be performed in four languages: English, Swedish, Albanian and Turkish. Guests from Zagreb will play the famous "Miss Julia", and there will be workshops dedicated to Strindberg. In the film program will be presented to the student films from Belgrade, Sofia, Sarajevo and Skopje.

3. How easy or difficult to organize such a program?

- Unfortunately, to provide funding for this event is getting more and more difficult. But fortunately, there are still those who understand the need for these meetings with its professional, competent and renowned potential continuing valuable contribution to the creation and training of competent personnel that Macedonian art and media reality make it equal to the world's elite circles in stage performance and audiovisual arts, plan integration into the global space for arts and culture. This year, thanks to the Ministry of Culture of Republic of Macedonia, University "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje, we have the 21 th edition of this authentic and traditional event. Invaluable proactive role and contribution of all employees and students of the FDA, to which I'm personally grateful.

4. Which are the plans of the faculty for the future of the festival?

- Faculty of Dramatic Arts in Skopje intends to continue the 24-year tradition of organizing international student meetings Skomrahi, because they are our living experience; multiplicities individuality, concreteness college existence. Skomrahi is a concrete reality that ... lives and experiences and survives.

ЗА СТРИНДБЕРГ ABOUT STRINDBERG

Автор: Катерина Момева
Written by: Katerina Momeva

Оваа година фестивалот Скомрахи е посветен на стогодишнината од смртта на познатиот драмски писател Јохан Аугуст Стриндберг. Јохан Аугуст Стриндберг (1849-1912) е најпознат Шведски писател во светски размери. Стриндберг кариерата ја започнал како романтичар, па потоа станал натуралист, за конечно во драмската литература да го воведо експресионизмот. Автор е на преку триесет драмски дела. Неговите драми претставуваат панична, лудачка потеря по идентитет, иако Стриндберг не верува дека идентитетот може да го утврди. Неговото творештво се карактеризира со талент за запазување на внатрешниот живот на ликовите и субјективно толкување на истиот. Преку разбивање на автономијата на ликот, Стриндберг во неговите драми обработува длабоки духовни конфликти, создавајќи ги карактерите на своите ликови со посебен (својствен само за него) авторски стил.

Стриндберг *Што се однесува до создавањето на карактери, ги најправил своите јунаци во извесна мера „бескарактерни“, од следниве причини. Со штокој на времето зборови карактер доби многусмислено значење. Своевремено под карактер се именува доминантниот црта на душевниот комплекс. Покасно, зборови сѐана малограѓански термин за некој чија природа осџанува фиксирана, или за некој кој се прилагоди на улогата во живојот. Всушност, ликот кој претрпел да се развива е наречен карактер, а оној кој би продолжил да расте... наречен е бескарактерен, секако во погрдна смисла, затоа што е тешко да го дофатиш, квалификуваш и следиш. Оваа малограѓанска концепција за имобилност на душата е пренесена во театрот, каде што малограѓанинот отсекогаш владеел. Карактерот почна да го претставува човекот како фиксиран и свршен... Затоа јас не верувам во едноставни драмски карактери... Моите души (карактери) се конгломерати на минатата и сегашната фаза на цивилизацијата, исечоци од книги и весници, тирони на човештво, одгадоци на фини косици сошени заедно, како што е човечката душа.*

Творештвото на Стриндберг многу придонесе во разрешување на моралните дилеми на индивидуата, неговите ликови се дел од граѓанското општество на крајот на деветнаесеттиот век. Душевните конфликти кој тој ги обработува се актуелни и денес, затоа што проблемите кои ги пласира поставуваат универзални етички прашања.

This year the “Skomrahi” festival will be dedicated to commemorate the 100th anniversary of August Strindberg’s death. Johan August Strindberg (1849 – 1912) is the most famous Swedish playwright on a worldwide scale. Strindberg began his career as a romanticist, then became a naturalist, so that in the end he could introduce expressionism in dramatic literature. He is the author of over thirty plays. His plays represent a panic, insane pursuit of identity, although Strindberg does not believe that the identity can be determined. His work is characterized by a talent for observing the inner life of his characters and the subjective interpretation of it. By breaking the autonomy of character, Strindberg in his plays deals with deep spiritual conflicts, creating the character of his “people” with a special (characteristic only for him) style.

Strindberg himself said *“As for characterization, I have made my people rather “characterless” for the following reasons: The word character has come to mean many things over the course of time. Originally, it must have meant the dominant trait in the soul-complex and was confused with temperament. Later it became the middle-class expression for the automaton, one whose disposition was fixed once and for all or had adapted himself to a particular role in life. In a word, someone who had stopped growing was called a character. In contrast the person who continued to develop...was called characterless – in a derogatory sense, of course – because he was so difficult to understand, classify, and keep track of. This bourgeois concept of the immobility of the soul was transferred to the stage, which the bourgeoisie has always dominated. There a character became a man who was ready-made... Therefore, I do not believe in simple theatrical characters. My souls (character) are conglomerates of past and present cultural phases, bits from books and newspapers, scraps of humanity, pieces torn from fine clothes and become rags, patched together as is the human soul.”*

Strindberg’s work has largely contributed in resolving the moral dilemmas of the individual; his characters are part of the civil society in the late nineteenth century. The mental conflicts which he addresses are current even today, because the problems that he introduces are universal ethical issues.

ЗА ДРАМАТА „ПЕЛИКАН“ ОД АУГУСТ СТРИНДБЕР ABOUT PLAY “PELICAN” BY AUGUST STRINDBERG

Авџор: Катѣрина Момева Writen by: Katerina Momeva

Драмата „Пеликан“ од Аугуст Стриндберг е уште едно дело на Стриндберг, во кое се обработува трагедијата за распаѓот на едно семејство. Во оваа драма ликовите се во ужасна потреба да го пронајдат своето битие. Централен лик е Мајката. Повторно Стриндберг ја зема жената како главен антагонист. Оваа мајка е негација на ИДЕАЛОТ ЗА МАЈКАТА.

Драмата започнува со смртта на ТАТКОТО, главата на семејството, кој иако не се појавува во ни една сцена, неговото присуство го чувствуваат сите ликови. Столот за нишање, на кој најчесто седел таткото додека бил жив, е симбол за неговото присуство до самиот крај на трагедијата и ја подига драмата на едно повисоко ниво на напнатост.

Герда и Фредерик се брат и сестра кои се растени во семејство во кое владеело раздор. Нивните карактери се комплетно разработени, (како што најчесто Стриндберг тоа го прави), отсликувајќи го нивниот живот преку детството, како и последиците од нивното лошо детство врз нивното тело и дух.

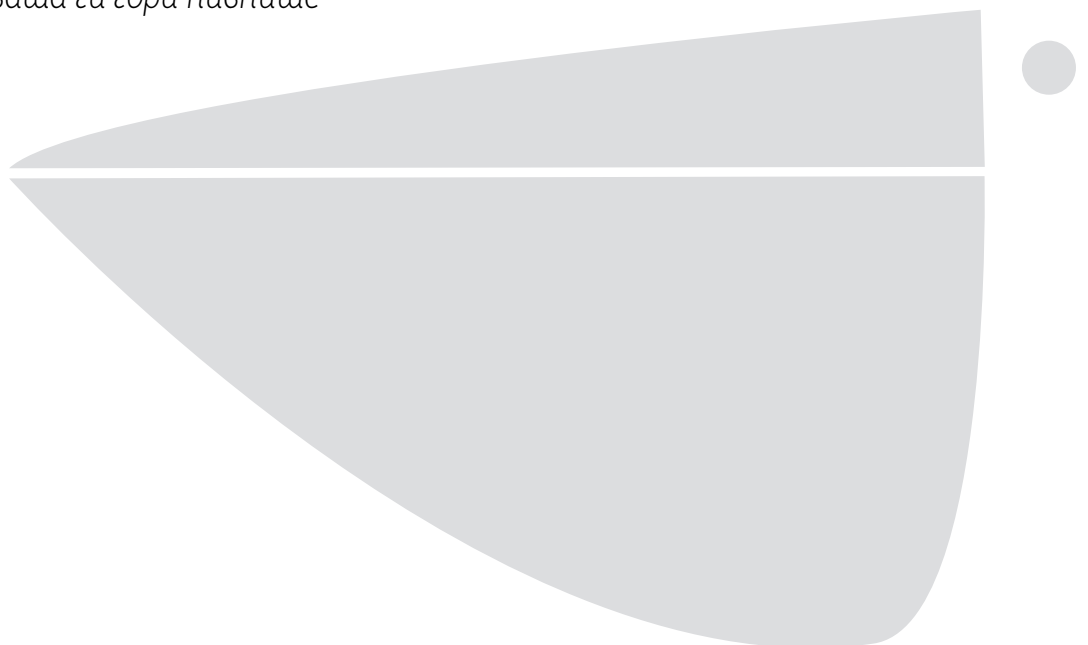
Оваа е ѝприказна за ликови кои се заџворени во својоџ инџроверџен свеџ на омразџа, а омразџа џи џори нивниџе души.

In the play “Pelican” by August Strindberg, he is dealing with a dissolution of a family tragedy. In this play, the characters are in a desperate need to find their being. The central character is a mother. Again Strindberg takes a woman as his main antagonist. This mother is a negation of the ideal mother.

The play begins with the death of the father, the head of the family, even though he does not appear in any scene, his presence is felt by all the characters. The rocking chair, in which the father usually sat while he was alive, is a symbol of his presence till the end of the tragedy, and raises the drama to a new level of tension.

Gerda and Frederick are brother and sister that have been growing in a family which was full with disagreement. Their characters are fully developed, (as Strindberg commonly does), mirroring their life through childhood, as well as the consequences of their bad childhood on their body and spirit.

This is a story of characters that are enclosed in their introverted world of hatred, and the hatred is burning their souls.

ПЕЛИКАНОТ THE PELICAN

Класа на проф. Владимир Милчин | Понеделник, 05.11.2012
Class of prof. Vladimir Milcin | Monday, 11.05.2012

Автор: Мила Јовановиќ
Written by: Mila Jovanovik

Најпрво, честитки на студентите по актерска игра од четврта година за успешната прайзведба на еден ваков текст на Стриндберг, кој за првпат токму за овој фестивал е директно преведен од шведски на македонски, албански и турски јазик. Преку психолошки реалистична и експресивна актерска игра, актерите ја имаа честа да напишат нова театарска историја. Кажано е дека пеликанот ја дарува сопствената крв на своите малечки. Но, истото не можеме да го кажеме за Елиза. Низ приказот на животот на едно несреќно семејство се третираа темите на алчноста, себичноста, смртта, одмаздата, честа... Она што со сигурност можеме да го потврдиме е дека имавме успешен почеток на една ваква тематска театарска дружба.

First off, congrats to the fourth year acting students for the successful premiere, for performing such a text of Strindberg, which was, for the first time and just for this festival, directly translated from Swedish to Macedonian, Albanian and Turkish. Through psychological realism and expressive acting, the actors had the honor to write a new theater history. It is said that the pelican give their own blood to their babies. But we can not say the same for Eliza. Through a depiction of the life of an unfortunate family, are treated the subjects of greed, selfishness, death, revenge, honor ... What we can affirm with certainty is that we had a successful start of such one thematic theatrical companionship.

Симон Манасковски и Владимир Петровиќ
– студенти од трета година по актерска игра од ФДУ - Скопје

- Навистина сме пријатно изненадени од изведбата на нашите колеги, со оглед на тоа дека имаа малку време за подготовки. Драго ни е дека оваа година соработуваме со студентите од Шведска. Свесни сме дека нема доволно финансиски средства за организирање на ваков фестивал, но тоа никогаш не претставувало пречка за нас. Како и секоја година си поминуваме одлично и ги чекаме изведбите на останатите студенти.

Милош Андоновски – студент од трета година по театарска режија од ФДУ - Скопје
- На Скопје гледам како на празник на нашиот факултет.

Simon Manaskovski and Vladimir Petrovic - third year acting students of FDA - Skopje

- Indeed we are pleasantly surprised by the performance of our colleagues, despite that they had little time to prepare. We are glad that this year we're working with students from Sweden. We are aware that there are not enough funds to organize this festival, but it is never an obstacle for us. As every year we have a great time and wait for the performance of the other students.

Milosh Andonovski - third year theater directing student of FDA - Skopje

- I see Skopje as a holiday of our faculty. I experience the atmosphere in this way: a lot of people, plays, films and workshops ... I especially like that there are people from other

Атмосферата ја доживувам на тој начин: многу луѓе, претстави, филмови и работилници... Особено ми се допаѓа што има луѓе од други академии, можност да се запознаеме да видиме како тие работат, нивните методи кои ги применуваат. Пред сè ми е драго што разменуваме нови театарски искуства и контакти.

Клелија Живковиќ – студент на Машински факултет – Скопје

- Првпат сум на Скомрахи. Навистина ми се допадна отварањето. Актерите направија одличен перформанс и би сакала да дојдам повторно.

academies, the opportunity to introduce ourselves to see how they work, their methods apply. First of all I am glad to exchange new theater experiences and contacts.

Klelija Zivkovic - a student of Mechanical Engineering - Skopje

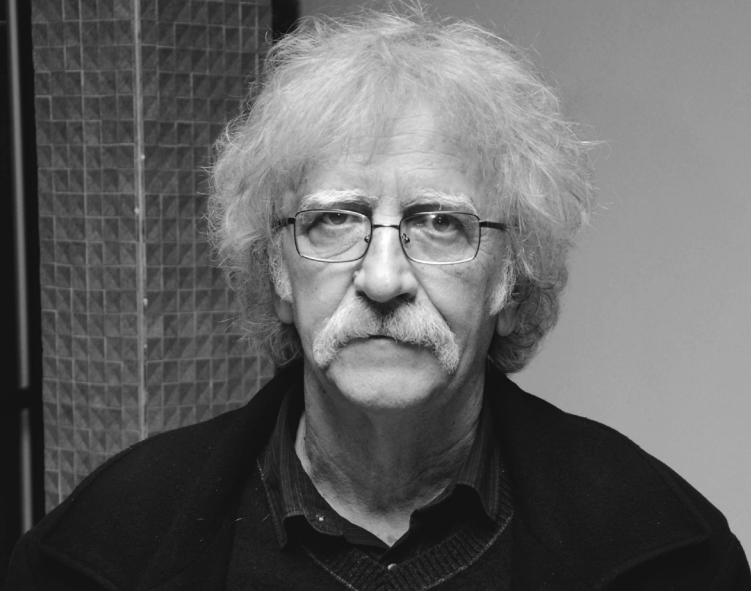
- It's my first time on Skomrahi. I really liked the opening. The actors did a great performance and I would like to come again.

ИНТЕРВЈУ INTERVIEW

Со проф. Владимир Милчин
With prof. Prof. Vladimir Milcin

Делтор: Катерина Китоска
Written by: Katerina Kitoska

1. Како е значењето на драмата „Пеликан“ денес во Македонија?

- „Пеликан“ е драма на Стриндберг која никога не е одиграна во Македонија. Ова е прв пат да се игра и прв пат е наречан преводот, бидејќи амбасадата на Шведска сакала некако да ја обележи сто годишнината на Стриндберг. Со „Пеликан“, која не е дури ни целовечерна драма, туку е со некаква средна должина, фактички се присутни сите мотиви на севкупната драматургија на овој писател: проблемите во семејствата, проблемите на деспотизмот кој во семејствата се јавува воизвикувајќи децата... Во оваа драма тоа добива една демонска димензија на алчност, на скржавост, на паразитизам во кој мајката практично ги јаде своите деца... Така што тоа е еден поглед кој дојдова, ние што сме помладите го имаме од филмовите на Ингмар Бергман. Де факто Бергман се базира на Стриндберговата драматургија и на мотивите што тој ги има: односите меѓу половите, прашањето на тоа кој ќе доминира со кого и така натаму. Притоа е зачудувачки колку тие мотиви и денес звучат актуелно. Изгледа дека стануваат сè посилен кај нас, со оглед на тоа дека и ние како средина прилично драматично ги напуштаме, суштински ги напуштаме рамките на патријархалното, на традиционалното.

2. Што ве инспирира во творештвото на Стриндберг?

- Во сите свои драми, Стриндберг со скапел навлегува во човечката душа. Психологијата и психопатологијата на неговите ликови е апсолутно уверлива и таа преиспитува предизвик за режисерот, а особено за актериите.

3. Како беше прифатена драмата од страна на студентите со кои работевте?

- Студентите од четвртата година на актерска игра на Факултетот за драмски уметности, кога го прочитаа текстот прв пат, јас ги прашав кој сака да игра. Практично првите што се пријавија дека сакаат да играат и дека сакаат да го играат икс или ијсилон лик, тие заиграа, така што немаше тука никаква должност ниту принуда. Едноставно се работеше за тоа дека нив ги предизвика драмата, ги предизвикаа ликовите и тоа што го видовте вчера беше резултат на тоа.

1. What is the meaning of the play “Pelican” today?

- “Pelican” is a drama of Strindberg which never took place in Macedonia. This is the first time to play and was first commissioned the translation, because the Embassy of Sweden wanted to somehow mark the one hundred anniversary of Strindberg. “Pelican”, which is not even full length drama, but with a medium length, actually present all motives overall dramaturgy of this writer: family problems, problems of despotism that appears in families ... In this play, it gets a demonic dimension of greed, meanness, parasitism in which the mother practically eat her children ... So it is a view that later, we who are older remember from the films of Ingmar Bergman. De facto Bergman is based on Strindberg's drama and motives that he has: gender relations, the question of who will dominate whom and so on. It is simply amazing how these motifs and sound current today. Seems to become stronger in us, given that we like environment rather dramatically leave, essentially we leave within the patriarchal tradition.

2. What inspires you in the work of Strindberg?

- In all his plays, Strindberg enters the human soul with the scalpel. Psychology and psychopathology of the characters is absolutely credible and it is a challenge for the director, especially for actors.

3. How the students with whom you worked accepted the drama?

- Students in the fourth year of acting from the Faculty of Dramatic Arts, when they read the text for the first time, I asked them who wants to play. Practically the first to report that they want to play and they want to play X or Y character, they danced, so there wasn't any duty or compulsion. It was about that the drama provoked them to play, the characters and what you saw yesterday was a result of it.

ФИЛМСКА ПРОЕКЦИЈА FILM SCREENING

Факултет за драмски уметности - Приштина | Вторник, 06.11.2012
Faculty of dramatic arts Prishtina | Thursday, 11.05.2012

Автор: Бранко Костевски
Written by: Branko Kostevski

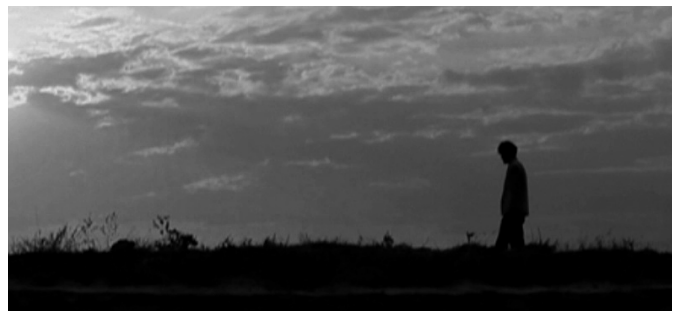
Леонарди

Леонарди (реж.: Ариан Мустафа) е емотивна приказна за едно семејство во која централна тема се меѓусејните односи како и справувањето со животот во време на големи емотивни искушенија. Преку бавниот ритам и одличната камера, филмот гради една лирска атмосфера која наговестува поинаков крај од тоа што би очекувале од овој жанр. Филмот завршува со хепиенд, оставајќи не со пријатно чувство на исполнетост и надеж, чувство кое е нетипично во балканската кинематографија.

Leonardi

Leonardi (dir.: Arian Mustafa) is an emotional story about one family in which the main subject matter are intra-familial relationships, as well as the difficulty of handling with life in periods of great emotional temptations. Through the slow-paced narrating rhythm and great camerawork, the movie builds lyric atmosphere that indicates a different ending of what we may be expecting from this genre. The movie has a happy ending, leaving us with pleasant feeling of fulfilment and hope, feeling that is so untypical for a balkan cinematography.

Акрополис

Дистописката атмосфера, која е надополнета со ладниот тон на фотографијата, го дава естетскиот клуч за овој филм на режисерот и сценарист Блерди Малуши. Речиси без дијалог, во филмот се појавуваат неколку ликови-маргинали чија интеракција остава многу простор за размислување и исто толку неодговорени прашања.

Acropolis

The Dystopian atmosphere, which is supplemented by the cold tone of the photography, gives the aesthetic key for this movie by the director and screenwriter Blerdi Malushi. Virtually with no dialogue, the movie features number of characters-marginals whose interactions leave plenty of room for thought and just as many unanswered questions.

Добредојде

Овој петминутен филм на Валмира Хисени на еден бизарен начин раскажува кратка анегдота која ги илустрира гротескноста и бесмисленоста на војната. Дијалогот во филмот е на англиски(?) јазик.

Acropolis

This five minute feature directed by Valmira Hyseni in a bizarre way tells an anecdote which illustrates the grotesqueness and nonsense of war. The dialogue is in english (?).

АФТЕР ПАРТИ THE AFTER PARTY

Автор: Симона Димковска
Written by: Simona Dimkovska

По завршувањето на претставата „Пеликанот“ на македонски јазик на студентите во класата на проф. Владимир Милчин, следеше коктел на кој присуствуваа сите гости дојдени од Приштина, Љубљана, Белград, Тирана, Стокхолм, Сараево, Загреб, Софија.

Забавната атмосфера и веселото расположение се пренесе и во бифето на ФДУ каде што сите имавме можност да се запознаеме и да се дружиме. Со гостите разменивме искуства од нивните факултети, дискутиравме за принципот на работа, сличности и разлики во студирањето. Со добрата музика на DJ Цена останавме да се журкаме до раните утрински часови.

The play “The pelican” on Macedonian language made by the students of the class of the professor Vladimir Milchin, was followed by a cocktail on which all of the guests from Prishtina, Ljubljana, Belgrade, Tirana, Stockholm, Sarajevo, Zagreb, Sofia attended.

The entertaining atmosphere and the joyful mood was transferred in the buffet of FDU where we all had the opportunity to meet and hang around. With the guests we shared experiences of their faculties, we discussed about the principles of work, the similarities and the differences in the studying process. We stayed until the early morning to party on the good music of DJ Cena.

Универзитет "Св. Кирил и Методиј" во Скопје
Ss. Cyril and Methodius University in Skopje

Факултет за драмски уметности - Скопје
Faculty of Dramatic Arts - Skopje

EMBASSY OF SWEDEN
АМБАСАДА НА ШВЕДСКА

Министерство за култура
МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
MINISTRY OF CULTURE OF REPUBLIC OF MACEDONIA

ГРАД СКОПЈЕ
THE CITY OF SKOPJE

РЕАЛИЗАЦИЈА НА БИЛТЕН

Бранко Костевски | Мила Јовановиќ | Катерина Китоска | Симона Димковска
Ангела Стојановска | Кристина Ризовска | Андреј Георгиев | Тамара Котевска
Лидија Мојсовска | М-р. Катерина Момева

ФОТОГРАФИЈА

Бранко Аврамовски | Кристијан Караџовски | Александар Ристовски | Марко Димитриовски

ДИЗАЈН

Дејан Џолев

REALIZATION OF THE BULLTETIN

Branko Kostevski | Mila Jovanovic | Katerina Kitoska | Simona Dimkovska
Angela Stojanovska | Kristina Rizovska | Andrej Georgiev | Tamara Kotevska
Lidija Mojsovska | Katerina Momeva (M.A.)

PHOTOGRAPHY

Branko Avramovski | Kristijan Karadzovski | Aleksandar Ristovski | Marko Dimitrovski

DESIGN

Dejan Djolev

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ - СКОПЈЕ
Ругјер Бошковиќ 22, 1000 Скопје
T: 02 306 11 88 Ф: 02 306 12 56 E: fdu@sonet.com.mk
W: www.fdu.ukim.edu.mk
Декан: Лазар Секуловски

FACULTY OF DRAMATIC ARTS - SKOPJE
Rugjer Boshkovich 22, 1000 Skopje
T: +389 2 306 11 88 F: +389 2 306 12 56 E: fdu@sonet.com.mk
W: www.fdu.ukim.edu.mk
Dean: Lazar Sekulovski